

Spis treści

Wstęp	9
1. Podziały socjopolityczne i konflikty w Europie	11
<i>Ryszard Herbut</i>	
1.1. Kategoria podziału socjopolitycznego	12
1.2. Proces kształtowania się podziałów socjopolitycznych w Europie Zachodniej – model Lipseta i Rokkana a dynamika zmian społecznych	19
1.3. Typy podziałów socjopolitycznych dominujące w Europie	24
1.3.1. Podział socjoekonomiczny	24
1.3.2. Podział religijny	28
1.3.3. Podział kulturowo-etniczny	31
2. Partie polityczne – rozważania teoretyczne	33
<i>Ryszard Herbut</i>	
2.1. Kategoria partii politycznej	34
2.2. Proces instytucjonalizacji partii politycznych	41
2.3. Modele partii politycznej – proces transformacji	44
2.3.1. Partie kadrowe (protopartie)	44
2.3.2. Partie masowe	45
2.3.3. Partie wyborcze	48
2.3.4. Model partii w warunkach transformacji demokratycznej	54
3. Partie polityczne w Europie	61
<i>Andrzej Antoszewski, Ryszard Herbut</i>	
3.1. Rodziny partii politycznych w Europie Zachodniej	62
3.1.1. Blok partii lewicowych	63
3.1.2. Blok partii liberalnych	69
3.1.3. Blok partii konserwatywno-chrześcijańskich	73
3.1.4. Blok partii radykalnych	80
3.2. Główne rodziny partii politycznych w Europie Środkowej i Wschodniej	87
3.2.1. Biegun socjalistyczny	88
3.2.2. Biegun konserwatywno-chadecki	93
3.2.3. Biegun liberalny	97
3.2.4. Biegun ekstremalny	99
3.2.5. Pozostałe partie	103

4. Systemy partyjne w Europie – rozważania teoretyczne	107
<i>Ryszard Herbut</i>	
4.1. System partyjny jako kategoria teoretyczna	108
4.2. Modele systemu partyjnego – genetyczne i funkcjonalne podejście	111
4.3. Elementy analizy systemu partyjnego	114
4.3.1. Liczba i rozmiar partii	116
4.3.1.1. Relewancja partii politycznej	118
4.3.1.2. Partie małe	120
4.3.2. Poziom polaryzacji systemu partyjnego (dystans między partiami)	124
4.3.3. Wzorce zachowań koalicyjnych	126
5. Systemy partyjne Europy – mechanizmy funkcjonowania	131
<i>Ryszard Herbut</i>	
5.1. Systemy partyjne Europy Zachodniej – wzorzec rywalizacji politycznej	132
5.2. Systemy partyjne wybranych państw demokratyzującej się Europy	139
6. Grupy interesu w Europie	153
<i>Jacek Sroka</i>	
6.1. Grupy interesu i ich organizacje w demokratycznym ładzie instytucjonalnym	156
6.2. Propozycje definicyjne	158
6.3. Polityka grup interesu w świetle ustaleń modelowych	160
6.4. Polityka grup interesu we współczesnej praktyce europejskiej	162
6.4.1. Poziom państw narodowych	162
6.4.2. Poziom Unii Europejskiej	163
7. Reżimy polityczne państw europejskich	167
<i>Andrzej Antoszewski</i>	
7.1. Pojęcie reżimu politycznego	168
7.2. Parlamentaryzm	169
7.3. Prezydencjalizm	176
7.4. Rozwiązania hybrydalne w Europie Zachodniej	179
7.4.1. Semiprezydencjalizm	179
7.4.2. System rządów konwentu	186
7.5. Reżimy hybrydalne w Europie Środkowej i Wschodniej	188
8. Systemy wyborcze	193
<i>Andrzej Antoszewski</i>	
8.1. Wybory i ich funkcje	194
8.2. Cele, funkcje i elementy systemów wyborczych	199
8.3. Pozostałe elementy demokratycznych systemów wyborczych	205
8.4. Polityczne konsekwencje systemów wyborczych	214
9. Władza ustawodawcza	221
<i>Andrzej Antoszewski</i>	
9.1. Funkcje parlamentu we współczesnym państwie	222
9.2. Struktura współczesnych parlamentów	232
9.3. Parlament wobec władzy wykonawczej	238
10. Władza wykonawcza	245
<i>Andrzej Antoszewski</i>	
10.1. Pojęcie i znaczenie władzy wykonawczej	246

10.2. Głowa państwa	248
10.3. Rząd jako instytucja władzy wykonawczej	260
10.4. Formowanie koalicji gabinetowych	268
11. Władza sądownicza	281
<i>Andrzej Antoszewski</i>	
11.1. Istota i polityczne znaczenie władzy sądowniczej	282
11.2. Cechy władzy sądowniczej	285
11.3. Sądowa kontrola konstytucyjności prawa w Polsce	287
11.4. Egzekwowanie odpowiedzialności rządzących	291
11.5. Kontrola procesu wyborczego	295
11.6. Kontrola działalności partii politycznych	296
11.7. Ochrona wolności obywatelskich	298
12. Wspólnota Europejska	301
<i>Ryszard Herbut</i>	
12.1. Proces integrowania się Europy	302
12.2. Unia Europejska jako system instytucjonalny – proces decyzyjny	307
12.3. Instytucje Unii Europejskiej	315
12.3.1. Rada Unii Europejskiej	316
12.3.2. Komisja Europejska	319
12.3.3. Parlament Europejski	324
12.4. Partie polityczne w Unii Europejskiej	331
Skróty nazw partii politycznych oraz koalicji wyborczych	337
Bibliografia	353
Spis tabel	362
Indeks nazwisk	363